

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN THỊ THANH XUÂN

**NÂNG CAO CHỈ SỐ NĂNG LỰC CẠNH TRANH
CẤP TỈNH CHO TỈNH BẮC GIANG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN THỊ THANH XUÂN

**NÂNG CAO CHỈ SỐ NĂNG LỰC CẠNH TRANH
CẤP TỈNH CHO TỈNH BẮC GIANG**

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 9.34.04.10

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ ANH TÀI

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của tôi, các thông tin, số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng, Những kết quả nghiên cứu của luận án chưa từng được công bố trong bất cứ một công trình nào khác.

Tác giả luận án

Trần Thị Thanh Xuân

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu, Khoa Quản lý - Luật kinh tế - Trường ĐH Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, Ban Giám hiệu Trường Đại học Công nghệ GTVT- Ban Giám đốc và các thầy cô giáo thuộc cơ sở Đào tạo Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới thầy hướng dẫn PGS.TS Đỗ Anh Tài - người đã luôn tâm huyết và nhiệt tình hướng dẫn và động viên khích lệ tôi, dành nhiều thời gian hướng dẫn và chỉ bảo tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) đã luôn ủng hộ, chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình học tập và thu thập tài liệu phục vụ cho việc nghiên cứu luận án.

Tôi xin chân thành cảm ơn UBND Tỉnh Bắc Giang, Sở kế hoạch và Đầu tư tỉnh Bắc Giang, Sở Công thương tỉnh Bắc Giang, Cục thống kê tỉnh Bắc Giang, Trung tâm xúc tiến Đầu tư tỉnh Bắc Giang, đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi tiến hành nghiên cứu.

Xin gửi tấm lòng tri ân tới gia đình tôi. Những người thân yêu trong gia đình luôn là những nguồn động viên lớn lao, luôn dành cho tôi sự quan tâm, giúp đỡ trên mọi phương diện để tôi yên tâm học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận án.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận án

Trần Thị Thanh Xuân

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do lựa chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Câu hỏi nghiên cứu	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Điểm mới của luận án	4
6. Bố cục của luận án	4
Chương 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ NÂNG CAO CHỈ SỐ NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP TỈNH.....	5
1.1. Tổng quan các công trình nghiên cứu liên quan đến luận án.....	5
1.1.1. Các công trình nghiên cứu ngoài nước	5
1.1.2. Các công trình nghiên cứu tại Việt Nam.....	12
1.1.3. Nhận xét từ tổng quan nghiên cứu và định hướng nghiên cứu	17
1.2. Lý luận chung về nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh.....	18
1.2.1. Khái niệm năng lực cạnh tranh và phân loại năng lực cạnh tranh	18
1.2.2. Nội dung và cách tiếp cận chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	27
1.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	28
1.2.4. Mối quan hệ nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh và chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	32
1.3. Cơ sở thực tiễn về năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	33
1.3.1. Thực trạng chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh tại Việt Nam giai đoạn 2006-2017.....	35
1.3.2. Những chỉ số tăng điểm trong giai đoạn 2006-2017.....	38

1.3.3. Những chỉ số giảm điểm trong giai đoạn 2006-2017.....	39
1.4. Kinh nghiệm nâng cao chỉ số NLCT của một số địa phương ở Việt Nam	40
1.4.1. Tỉnh Bắc Ninh: Mô hình ứng dụng “Bác sĩ doanh nghiệp”	40
1.4.2. Tỉnh Quảng Ninh: Cải cách thủ tục hành chính về đầu tư - Mô hình IPA và đánh giá năng lực cạnh tranh cấp sở, ngành và địa phương (DDCI)	42
1.4.3. Tỉnh Thái Nguyên: Tổ công tác trong tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp.....	43
1.4.4. Bài học kinh nghiệm cho tỉnh Bắc Giang	44
Kết luận chương 1	46
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP	
NGHIÊN CỨU	48
2.1. Đặc điểm phát triển kinh tế xã hội tỉnh Bắc Giang.....	48
2.1.1. Các điều kiện tự nhiên của tỉnh.....	48
2.1.2. Đặc điểm kinh tế, xã hội.....	50
2.1.3. Các khu công nghiệp và đô thị.....	56
2.1.4. Tăng trưởng kinh tế.....	58
2.1.5. Cơ cấu ngành kinh tế.....	59
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	60
2.2.1. Quy trình nghiên cứu.....	60
2.2.2. Lựa chọn nội dung nghiên cứu.....	62
2.2.3. Cách tiếp cận nghiên cứu	62
2.2.4. Chọn mẫu điều tra	63
2.2.5. Dữ liệu sử dụng	64
2.2.6. Phương pháp xử lý và tổng hợp dữ liệu	65
2.2.7. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	66
2.2.8. Phương pháp phân tích dữ liệu.....	69
Kết luận chương 2	73
Chương 3. THỰC TRẠNG CHỈ SỐ NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP	
TỈNH CỦA TỈNH BẮC GIANG QUA GIAI ĐOẠN 2006-2017	74
3.1. Thực trạng chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh của Bắc Giang giai đoạn 2006-2017.....	74

3.1.1. So sánh tỉnh Bắc Giang với các tỉnh trong phạm vi cả nước và trong khu vực các tỉnh Miền núi phía Bắc.....	74
3.1.2. Kết quả khảo sát sơ bộ các chuyên gia là các nhà quản lý và của các doanh nghiệp	77
3.1.3. Về xếp hạng các chỉ số thành phần cấu thành năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	82
3.2. Phân tích nhân tố đưa vào nghiên cứu tìm nguyên nhân ảnh hưởng đến kết quả đánh giá các chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh tại tỉnh Bắc Giang bị thấp và giảm điểm	91
3.2.1. Kiểm định thang đo qua hệ số Cronbach's Alpha.....	91
3.2.2. Đối với nhóm chỉ số NLCT cấp tỉnh thấp điểm.....	92
3.2.3. Đối với nhóm chỉ số NLCT cấp tỉnh giảm điểm.....	103
3.3. Đánh giá chung các nguyên nhân ảnh hưởng đến chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh bị giảm điểm và thấp điểm	108
Kết luận chương 3	110
Chương 4. GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHỈ SỐ NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP TỈNH CỦA TỈNH BẮC GIANG GIAI ĐOẠN 2018 - 2025	111
4.1. Định hướng phát triển nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh cho tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2018-2025	111
4.1.1. Xu hướng biến đổi của vùng tác động đến nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	111
4.1.2. Những cơ hội và thách thức	113
4.1.3. Định hướng, mục tiêu nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh cho tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2018-2025	117
4.2. Các giải pháp nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh của tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2018-2025	119
4.2.1. Giải pháp cho nhóm chỉ số thấp điểm.....	119
4.2.2. Giải pháp cho nhóm chỉ số giảm điểm.....	130
4.3. Các giải pháp đối với doanh nghiệp nhằm nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	138
4.3.1. Các giải pháp nhằm tăng cường năng lực tài chính của DN.....	138

4.3.2. Xây dựng chiến lược nguồn nhân lực	139
4.3.3. Liên kết trong kinh doanh	139
Kết luận chương 4	140
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	141
1. Kết luận	141
2. Kiến nghị	144
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	147
TÀI LIỆU THAM KHẢO	148
PHỤ LỤC	159

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBCC	Cán bộ công chức
CCC	Cụm công nghiệp
CNH	Công nghiệp hoá
CPKCT	Chi phí không chính thức
CTBĐ	Cạnh tranh bình đẳng
ĐKKD	Đăng ký kinh doanh
DN	Doanh nghiệp
DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
GNTT	Gia nhập thị trường
GTSXCN	Giá trị sản xuất công nghiệp
GTVT	Giao thông vận tải
HĐH	Hiện đại hoá
KCN	Khu công nghiệp
NLCT	Năng lực cạnh tranh
NSNN	Ngân sách nhà nước
PCI	Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (Provincial Competitiveness Index)
TMDV	Thương mại dịch vụ
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TTHT	Thủ tục hành chính
UBND	Ủy ban nhân dân
VCCI	Phòng công nghiệp Việt Nam

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Kết quả xếp hạng PCI của tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2007-2017	40
Bảng 1.2:	Kết quả xếp hạng PCI của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2007-2017	42
Bảng 1.3:	Kết quả xếp hạng PCI của tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2007-2017.....	44
Bảng 2.1:	Cơ cấu nhân lực theo trình độ chuyên môn kỹ thuật.....	51
Bảng 2.2:	So sánh quy mô các KCN - KCX các địa phương	57
Bảng 2.3:	Thống kê khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh Bắc Giang hiện nay	63
Bảng 2.4:	Thống kê số lượng mẫu phải đạt trên địa bàn tỉnh Bắc Giang	64
Bảng 2.5:	Thang đo các chỉ tiêu ảnh hưởng đến kết quả chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	66
Bảng 3.1:	Xếp hạng PCI của tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2006-2017	76
Bảng 3.2:	Nhóm chỉ số NLCT có điểm số cao của tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2006-2017	83
Bảng 3.3:	Các chỉ số NLCT cấp tỉnh bị thấp điểm	83
Bảng 3.4:	Các chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh bị giảm điểm.....	88
Bảng 3.5:	Minh họa kết quả kiểm định Cronbach's Alpha cho biến nguyên nhân để nâng cao chỉ số NLCT cấp tỉnh	91
Bảng 3.6:	Đánh giá nguyên nhân về chỉ số gia nhập thị trường thấp điểm	92
Bảng 3.7:	Đánh giá nguyên nhân của chỉ số tiếp cận đất đai thấp điểm.....	95
Bảng 3.8:	Đánh giá nguyên nhân về chỉ số Tính minh bạch thấp điểm	97
Bảng 3.9:	Đánh giá nguyên nhân về chỉ số pháp lý thấp điểm.....	99
Bảng 3.10:	Đánh giá của các nhà lãnh đạo, DN về nguyên nhân chỉ số cạnh tranh bình đẳng thấp điểm	102
Bảng 3.11:	Đánh giá nguyên nhân về chỉ số chi phí không chính thức.....	104
Bảng 3.12:	Đánh giá nguyên nhân chỉ số lao động giảm điểm.....	105
Bảng 3.13:	Đánh giá nguyên nhân về Chỉ số tính năng động và tiên phong của chính quyền tỉnh	107
Bảng 3.14:	Giá trị trung bình đánh giá các nguyên nhân ảnh hưởng đến chỉ số NLCT cấp tỉnh tại tỉnh Bắc Giang.....	108
Bảng 4.1:	Minh họa kết quả kiểm định Cronbach's Alpha cho biến nâng cao chỉ số NLCT cấp tỉnh	173